

บทคัดย่อ

ภารกิจในการสืบสวนสอบสวนและฟ้องร้องคดีอาญาในประเทศไทยและอารยประเทศทั่วโลกนั้น ในการวางนโยบายถือว่าเป็นอำนาจหน้าที่และภารกิจของฝ่ายบริหารซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจทางการเมืองที่จะต้องขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาตามวิถีทางของการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภา ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในส่วนที่เป็นข้าราชการประจำในการที่จะวางแผนการและดำเนินการสืบสวนสอบสวนหาความแท้จริงแห่งคดีอย่างตรงไปตรงมา มีภาวะวิสัยเพื่อฟ้องร้องลงโทษผู้กระทำความผิดที่ก่อภัยอันตรายแก่สังคม อีกทั้งจะต้องคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและผู้เกี่ยวข้องในคดีความผิดอาญา ในการรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัย ความผาสุกและความสงบเรียบร้อยเป็นระเบียบของบ้านเมืองและการบังคับใช้กฎหมายทั้งปวงนั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารที่จะต้องวางนโยบายและควบคุมกำกับให้ข้าราชการประจำผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนฟ้องร้องคดี ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการ ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้เพื่อการบรรลุผลในการคุ้มครองสิทธิของปัจเจกชนและรักษาความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง จึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะบุคคลหรือองค์กรทั้งสองฝ่ายจะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันไม่มากนัก การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการประจำนั้น จึงนอกจากจะเกี่ยวข้องกับฝ่ายบริหารหรือผู้มีอำนาจทางการเมืองโดยตรงในฐานะผู้รับนโยบายแล้ว ยังต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยหรืออิทธิพลอื่นๆ รวมทั้งอคติภายในตัวของเจ้าพนักงานผู้นั้นด้วยที่มักจะแทรกแซงให้การสืบสวนสอบสวนฟ้องร้องอาญาของเจ้าพนักงานขาดความเป็นอิสระ เพียงธรรม ไม่เป็นไปอย่างมีภาวะวิสัยเพื่อหาความแท้จริงของคดีโดยปราศจากอคติ

จากสภาพการณ์ดังกล่าวเพื่อให้การสืบสวนสอบสวนและฟ้องร้องคดีอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อรัฐและก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย จึงต้องมีหลักประกันความเป็นอิสระและความเป็นกลางเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานเบื้องต้นเพื่อให้การสืบสวนสอบสวนและฟ้องร้องคดีของเจ้าพนักงานของรัฐ สามารถร่วมกันค้นหาความจริงอย่างมีภาวะวิสัย เพียงธรรมและปราศจากอคติ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึงแนวคิด ระบบการดำเนินคดีอาญาและวิวัฒนาการเกี่ยวกับอำนาจการสืบสวนสอบสวนและฟ้องร้องคดีอาญาว่าของประเทศไทยว่าเกี่ยวข้องกับผูกพันกับอำนาจทางการเมืองหรือฝ่ายบริหารอย่างไร ในฐานะที่การเมืองหรือฝ่ายบริหารย่อมมีอำนาจที่จะกำหนดนโยบายต่อข้าราชการประจำที่มีหน้าที่โดยตรงในการ

สืบสวนสอบสวนและฟ้องร้องคดีอาญาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายการเมืองที่แถลงไว้ต่อ
รัฐสภา อำนาจทางการเมืองหรือฝ่ายบริหาร จะแทรกแซงต่อประสิทธิภาพการสอบสวนคดี
อย่างไร มุ่งศึกษาถึงปัจจัยหรือเหตุผลทางสังคมอื่น ๆ ที่ส่งผลให้การเมืองมีอิทธิพลก้ำวล่งต่อ
ราชการประจำที่มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญา ศึกษาว่าความสมดุลระหว่างอำนาจทางการเมือง
หรือฝ่ายบริหารในการที่จะก้ำวล่งหรือมีอิทธิพลต่อราชการประจำควรจะอยู่ในระดับใด หรือมี
หลักเกณฑ์อย่างไรในการที่จะเป็นหลักประกันความเป็นอิสระให้การสืบสวนสอบสวนและฟ้องร้อง
คดีเพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรมและหาความจริงอย่างมีภาวะวิสัย ในอารยประเทศมีหลักเกณฑ์
อย่างไรและในประเทศไทยมีหลักประกันเช่นนี้อยู่หรือไม่ สมควรที่จะเพิ่มเติมไปในกฎหมายหรือ
ระเบียบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานหรือไม่ โดยเน้นหนักไปในแนวคิดที่ว่า การสอบสวน
ฟ้องร้องของเจ้าพนักงานเป็นกระบวนการเดียวกัน ไม่อาจแยกจากกันได้เพื่อนำมาเป็น
ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของ
ประเทศไทย เป็นหลักประกันความอิสระที่จะป้องกันไม่ให้การสืบสวนสอบสวนฟ้องร้องคดีถูก
อำนาจของฝ่ายบริหารหรืออำนาจทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการสืบสวนสอบสวน
ฟ้องร้อง รวมทั้งปัจจัยหรืออิทธิพลอื่น ๆ และอคติภายในของตัวเจ้าพนักงานแทรกแซงส่งผลให้
การสืบสวนสอบสวนฟ้องร้องไม่เป็นไปอย่างมีภาวะวิสัย ขาดความเที่ยงธรรมเท่าที่ควรจะเป็น